

Beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028

September 2021
Gemeente Zevenaar

Inhoud

1. Inleiding

2. Context

2.1 Wettelijke taken en verplichtingen

2.2 Landelijke en regionale trends en ontwikkelingen

2.3 Sport en bewegen in Zevenaar

3. Gemeentelijke visie en ambities

3.1 Visie sport en bewegen Zevenaar

3.2 Ambities en doelen sport- en beweegbeleid

a. Stimuleren van sport en beweegdeelname onder verschillende doelgroepen

b. Ruimte voor sport en bewegen

c. Vitale sportverenigingen en sportaanbieders

4. Randvoorwaarden

5. Bijlagen

1. Inleiding

Het belang van sport in Zevenaar wordt breed erkend en ondersteund. We kunnen trots zijn op de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet, waarbij vanuit sport en bewegen steeds meer de verbinding is gezocht met andere gemeentelijke beleidsvelden. De wereld van sport en bewegen verandert snel en vraagt om een actualisatie van het beleid in Zevenaar. We blijven natuurlijk inzetten op meer bewegen en het zo goed mogelijk faciliteren van de grote groep actieve sporters. We willen nóg nadrukkelijker dan in het verleden de verbinding maken naar de ambities binnen het sociaal domein.

Ambities sociaal domein

In de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 zijn de ambities en principes beschreven voor het sociale domein. Deze brede visie is daarmee richtinggevend voor de Beleidsvisie Sport en Bewegen. We geven in dit plan aan op welke manier we bijdragen aan de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023. We gaan de potentie en preventieve kracht van sport en bewegen nog veel beter benutten en zetten in op verbinding met andere werkvelden binnen de gemeente, maar ook met partners in de stad en regio.

Totstandkoming

De visie zoals beschreven in de Sportnota 2013-2020, "Zin in Sport" is het vertrekpunt:

"De gemeente Zevenaar streeft naar voldoende aantrekkelijke, bereikbare en betaalbare sportvoorzieningen, waarbij multifunctioneel gebruik en samenwerking tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente centraal staat."

In 2020 is, net als in 2016, een onderzoek uitgevoerd naar de sportdeelname in Zevenaar en een verenigingsmonitor. De resultaten van het sportdeelname onderzoek en de verenigingsmonitor (december 2020, bijlage 1) geven een beeld van de resultaten van de afgelopen jaren op het gebied van sport en bewegen.

Bij het schrijven van dit beleidsplan Sport en Bewegen zijn onze netwerkpartners geraadpleegd. In een aantal (digitale) bijeenkomsten is de opzet van dit plan besproken met vertegenwoordigers van Sport Contact Zevenaar, sportverenigingen, onderwijs, kinderopvang, welzijnsorganisaties, dorpsraden, zorgpartners en Ataro. In bijlage 2 vindt u een weergave van deze gesprekken. Opmerkingen uit deze bijeenkomsten zijn verwerkt in dit plan.

Leeswijzer

In dit beleidsplan vindt u in het tweede hoofdstuk het wettelijke kader en de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen. In het derde hoofdstuk zijn de visie en ambities opgenomen voor de beleidsperiode 2021-2028. Tenslotte wordt in het laatste hoofdstuk ingegaan op de randvoorwaarden.

2. Context

2.1 Wettelijke taken en verplichtingen

De gemeente heeft een aantal wettelijke verplichtingen op het gebied van sport en bewegen. In de eerste plaats moet de gemeente voor het primair onderwijs voorzien in ruimte voor gymonderwijs voor een vastgesteld aantal uren per week. In de tweede plaats bepaalt het VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap (2016) dat personen met een handicap in staat worden gesteld om deel te nemen aan recreatie, vrijetijdsbesteding en sportactiviteiten. Onder andere door te zorgen voor toegankelijke sportlocaties. In de derde plaats is de gemeente verantwoordelijk om bij te dragen aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, onder meer voor gezondheidsbevordering (Wet publieke gezondheid).

Wij vinden de meerwaarde van sport en bewegen voor onze inwoners zo groot dat we meer doen dan de beperkte wettelijke taken. Daarom blijven we sport en bewegen in brede zin faciliteren en ondersteunen.

2.2 Landelijke en regionale trends en ontwikkelingen

Landelijk gezien zijn er veel trends en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen. Onderstaand zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen met betrekking tot sport en bewegen weergegeven.

Sport en Corona

Tijdens de coronacrisis is er veel aandacht geweest voor de effecten voor sportverenigingen. Zowel de landelijke overheid als de gemeenten hebben maatregelen genomen om sportverenigingen te helpen bij de gevolgen van de crisis. De komende periode zal blijken wat de lange termijn gevolgen zijn voor de sport- en beweegsector. Er wordt gevreesd voor teruglopende ledenaantallen en minder vrijwilligers. Aan de andere kant heeft de corona-pandemie het belang van een gezonde leefstijl, met aandacht voor sport en bewegen, versterkt.

Sport en bewegen verandert

Sport en bewegen wordt, naast een doel op zich, steeds vaker ingezet als middel om doelen op het gebied van positieve gezondheid, participatie, sociale cohesie, leefbaarheid, inburgering, citymarketing en economie te realiseren. Binnen het veld van sport en bewegen vindt steeds meer samenwerking plaats tussen sport(verenigingen), onderwijs, kinderopvang, de zorg en het bedrijfsleven.

De vraag naar sport en bewegen verandert

Mensen sporten vaker ongebonden op zelfgekozen locaties en tijden. Er is meer vraag naar flexibel aanbod in combinatie met goede voorzieningen. Sporten zoals fitness, wandelen, fietsen, hardlopen en zwemmen vormen de top 5 van de meest beoefende sporten in Zevenaar (sportdeelname onderzoek 2020).

Er is nog steeds een grote behoefte aan samen sporten en bewegen, maar mede door het gebruik van sociale media wordt samen sporten en bewegen anders georganiseerd.

De sportvereniging verandert

Door veranderend sport- en beweeg gedrag hebben veel verenigingen te maken met teruglopende ledenaantallen, teruglopende beschikbaarheid van vrijwillig kader en een veranderende betrokkenheid van leden.

Verenigingen reageren verschillend op deze ontwikkelingen. Er is een groep verenigingen dat zich meer extern oriënteert en zich richt op meer maatschappelijke activiteiten en vernieuwend aanbod. Vaak wordt hier samengewerkt met andere sportverenigingen en maatschappelijk partners en vindt verdergaande professionalisering plaats. Een ander deel van de verenigingen houdt vast aan het bestaande aanbod.

De ruimte voor sport en bewegen verandert

Sportaccommodaties worden steeds vaker multifunctioneel gebruikt. Zorg, onderwijs, kinderopvang en andere organisaties maken medegebruik van de faciliteiten. De eisen die aan accommodaties worden gesteld, worden hoger. Het gaat hierbij om eisen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en wensen van gebruikers

Omgevingswet

In de nieuwe Omgevingswet is er meer aandacht voor de verbinding tussen de fysieke leefomgeving en de andere beleidsterreinen. Dit betekent meer aandacht en kansen voor een beweegvriendelijke leefomgeving.

Het Nationaal Sportakkoord

In 2018 is op initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een Nationaal Sportakkoord opgesteld. Het Sportakkoord is erop gericht om sport zo leuk en toegankelijk mogelijk te maken voor alle Nederlanders, in alle levensfasen. Zo wordt de volledige potentie van sport en bewegen beter benut. Dit akkoord is onder andere ondertekend door VSG en NOC*NSF. Gelderland heeft het sportakkoord ondertekend als representant van de bestuurslaag van de provincies. Een belangrijk onderdeel van het Nationaal Sportakkoord is de ambitie om te komen tot provinciale en lokale Sportakkoorden.

Het Gelders Sportakkoord

De provincie Gelderland heeft voor de statenperiode een beleidsagenda Gelderland Sport 2020-2023 opgesteld. Het coalitieakkoord "Samen voor Gelderland" vormt hiervoor de inhoudelijk basis. Met de beleidsagenda Gelderland Sport 2020-2023 wordt er vier jaar lang ingezet op:

- Speciale aandacht voor de maatschappelijke functie van sport;
- Het stimuleren van de verbindende kracht van sport en de positieve effecten op de volksgezondheid;
- Het bijdragen aan de toegankelijkheid van sport;
- Het ondersteunen van verenigingen die zich willen inzetten voor gezonde voeding in sportkantines, de inzet van vrijwilligers en het verduurzamen van accommodaties;
- Het ondersteunen van clubs om zich verder te ontwikkelen tot krachtige open en vitale verenigingen en investeren in talentontwikkeling.

Samen met partners is er in 2021 een provinciaal sportakkoord 2.0 afgesloten. In het Gelders Sportakkoord ligt de focus op zes thema's, die aansluiten aan bij de pijlers van het Nationaal Sportakkoord:

- Inclusief sporten
- Duurzame sportinfrastructuur
- Vitale sport- en beweegaanbieders
- Positieve sportcultuur

- Een leven lang bewegen
- Topsport inspireert

2.3 Sport en bewegen in Zevenaar

Sportdeelname onderzoek 2020 en verenigingsmonitor

Bij de ontwikkeling van de sportnota "Zin in Sport" 2013-2020 is gestart met een sportdeelname onderzoek en verenigingsmonitor (bijlage 1). In 2020 is dit onderzoek op dezelfde wijze uitgevoerd als in voorgaande jaren zodat de resultaten met elkaar vergeleken kunnen worden en dit ook input biedt voor dit beleidsplan Sport en Bewegen 2021-2028.

De belangrijkste resultaten van deze onderzoeken vindt u hieronder:

Beweegnorm

- De Beweegnorm geeft aan welk deel van de bevolking dagelijks voldoende beweegt. Hierbij gaat het om een half uur matig intensieve lichaamsbeoefening per dag. In de gemeente Zevenaar voldoet 35% van de inwoners aan de Beweegnorm (2016: 33%).

Sportaccommodaties

- Inwoners beoordelen de sportaccommodaties in de gemeente Zevenaar met een 7,8 (2016: 7,5). Het meest tevreden zijn zij over de bereikbaarheid, toegankelijkheid en de openingstijden van de accommodaties. Het minst tevreden zijn inwoners over de sanitaire voorzieningen;
- Ruim driekwart van de inwoners voelt zich veilig bij en rondom de sportaccommodaties (2016: 75%).

Sport en bewegen in de openbare ruimte

- Ongeveer een derde vindt de openbare ruimte uitnodigen om te gaan sporten. Inwoners geven aan dat ze voorzieningen als beweegmogelijkheden voor ouderen, een openbare (outdoor) fitnessaccommodatie en hardloop- en wandelroutes nog missen in de gemeente.

Verenigingen

- De grootste knelpunten voor sportverenigingen zijn het behouden en vinden van vrijwilligers en het werven van leden;
- 47% van de sportverenigingen geeft aan over voldoende leden te beschikken (2016: 44%). Ongeveer driekwart van de verenigingen zou hun ledenbestand graag zien stijgen;
- 64% van de sportverenigingen geeft aan over voldoende vrijwilligers te beschikken (2016: 40%). Het samenbrengen van vraag en aanbod van vrijwilligers blijft een uitdaging;
- Verenigingen willen graag aan de voorkant betrokken worden om inhoudelijk mee te praten over sport gerelateerde onderwerpen. Verenigingen wensen de mogelijkheid om mede invloed uit te oefenen op het te ontwikkelen beleid en om zich voor te bereiden op de effecten van dat beleid.

Lokaal Sportakkoord Zevenaar

In Zevenaar is gehoor gegeven aan de oproep om te komen tot een Lokaal Sportakkoord. De gemeente Zevenaar heeft zich in 2019 aangesloten bij de landelijke regeling Sportakkoorden en in 2020 is in Zevenaar een Lokaal Sportakkoord ontwikkeld en ondertekend. Het ontwikkelen van dit akkoord is tot stand gekomen door een samenwerking van +/- 40 partijen uit de sport, onderwijs, zorg en welzijn.

Met het Zevenaars Sportakkoord streven we ernaar om sport en bewegen in de gemeente een impuls te geven door vanuit verschillende sectoren de handen ineen te slaan. De gezamenlijke ambitie die daarbij uitgesproken is, is de volgende:

“Een leven lang plezier in sport en bewegen voor alle inwoners van de gemeente Zevenaar”

Om de ambitie te verwezenlijken is er in 2020 met negen projecten gestart:

1. Bewegen met fysieke/verstandelijke beperking
2. Sporten met kwetsbare jeugd
3. Sporten in de kleine kern
4. Participatietraject op de sportvereniging
5. Beweegaanbod voor peuters
6. Meer vrijwilligers in korte tijd
7. Vertrouwenscontactpersoon
8. Bezettingsgraad verhogen
9. Energiescan

Combinatiefunctionarissen sport Zevenaar

Sinds 1 juli 2020 zijn de combinatiefunctionarissen sport ondergebracht bij Sportbedrijf Ataro B.V. Dit is een uitwerking van het Raadsbesluit Verzelfstandigingsplan Sportbedrijf Zevenaar (24 juni 2015) om een aantal gemeentelijke taken op het gebied van sport over te brengen naar het sportbedrijf. De uitkomsten van het onderzoek van de Rekenkamercommissie Zevenaar in 2019 over de verzelfstandiging van een sportbedrijf onderschrijven deze keuze.

Met de inzet van de combinatiefunctionarissen wordt het model “positieve gezondheid” – een van de leidende principes uit onze Beleidsvisie Sociaal Domein – geïmplementeerd. Sport en bewegen worden ingezet als middel, waarbij samenwerking wordt gezocht met het onderwijs, zorg, sport en welzijn.

De bevolking verandert

De gemeente Zevenaar telt in 2021 44.086 inwoners en zal volgens de prognose in 2050 gegroeid zijn naar 46.420 inwoners (Primos Prognose, ABF Research 2021). Dit betekent in Zevenaar een groei van 5,3% tot 2050, terwijl de landelijke bevolking stijgt met 11,5% tot 2050.

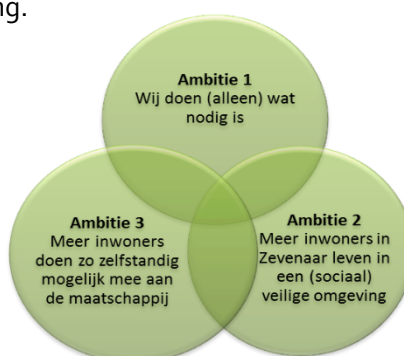
3. Gemeentelijke visie en ambities

De overkoepelende doelstelling (opgave) in het sociaal domein is het vergroten van de kansen en mogelijkheden van inwoners. Hiervoor richten we ons op de gehele samenleving als een systeem, omdat een krachtige samenleving bijdraagt om de kansen en mogelijkheden van kwetsbare inwoners te vergroten. We sluiten daarbij aan bij de kracht van de Zevenaarse samenleving in de vorm van eigen kracht, stimulering en versterking van informele netwerken en algemene voorzieningen. Daar waar nodig bieden we een vangnet voor kwetsbare inwoners.

Op 29 januari 2020 is de 'Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023' vastgesteld door de gemeenteraad. De Beleidsvisie Sociaal Domein is voor de gemeente Zevenaar als een paraplu voor alle beleidsplannen binnen het Sociaal Domein.

De in de Beleidsvisie Sociaal Domein geformuleerde ambities en leidende principes zijn ook voor de Beleidsvisie Sport en Bewegen van toepassing.

Het gaat om de volgende ambities:

De leidende principes die in Zevenaar worden gehanteerd bij het realiseren van de ambities binnen het sociaal domein zijn:

1. Rechtszekerheid – We doen wat nodig is
2. Primaire levensbehoeften – Eigen verantwoordelijkheid
3. Positieve Gezondheid – Samen verantwoordelijk
4. Van en voor inwoners – Inclusieve samenleving
5. Integrale benadering – De mens centraal
6. Participatie – Netwerk samenleving
7. Regionale samenwerking – Slim volgen in de basis en vooroplopen waar nodig

Met het formuleren van onze visie en ambities op het gebied van sport en bewegen dragen wij bij aan het realiseren van de ambities en leidende principes uit de Beleidsvisie Sociaal Domein.

3.1 Visie sport en bewegen Zevenaar

De algemene visie sport en bewegen in de gemeente Zevenaar is de volgende:

Sport en bewegen bevordert een gezonde en actieve levensstijl. Daarnaast zorgen sport en bewegen voor sociale samenhang en leefbaarheid in wijk en dorp en bevordert het de deelname van mensen aan de samenleving. Het voorkomt dat mensen in een isolement raken. Door zo bij te dragen aan het welbevinden van inwoners voorkomt of beperkt sport en bewegen een beroep op zorg en ondersteuning. Daarom is ons sport- en beweegbeleid primair gericht op een zo hoog mogelijke deelname aan sport en beweeg-activiteiten van onze inwoners.

Bij het realiseren van deze visie geven we als gemeente veel ruimte voor initiatieven van inwoners, buurten, verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Als gemeente willen we hierbij verbinden, stimuleren en faciliteren.

3.2 Ambitie en doelen sport- en beweegbeleid

Op basis van onze visie op het gebied van sport en bewegen willen we graag dat zoveel mogelijk inwoners deelnemen aan sport en bewegen. In 2020 voldoet, volgens het onderzoek sportdeelname (december 2020), 35% van de inwoners aan de beweegnorm. Onze ambitie is dat dit percentage stijgt tot 40 % in 2028.

Om deze ambitie te realiseren richten we ons de komende jaren op de volgende doelen:

- a. Stimuleren van sport en beweegdeelname onder verschillende doelgroepen, met specifieke aandacht voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking.
- b. Ruimte voor sport en bewegen
- c. Vitale sportverenigingen en sportaanbieders

In een nog op te stellen uitvoeringsagenda werken wij de doelstellingen in samenspraak met onze netwerkpartners (zie bijlage 3) verder uit tot concrete acties. Als gemeente houden wij de regie op het ontwikkelen en volgen van de uitvoeringsagenda.

a. Stimuleren sport- en beweegdeelname

Sport- en beweegdeelname in Zevenaar is de laatste jaren licht stijgend en dat willen we graag versterken. Wel zijn er specifieke doelgroepen waar deelname achter blijft. Deze doelgroepen zijn divers en vragen om een specifieke aanpak. In Zevenaar richten we ons extra op kinderen, jongeren, ouderen, chronisch zieken en kwetsbare groepen met een achterstand in sport- en beweegdeelname.

De komende jaren richten we ons op vier specifieke doelen waarbij de uitvoering per doel is toegelicht in de omrande vakken.

1. *De gemiddelde sport en beweegdeelname van kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar stijgt tot minimaal het landelijk gemiddelde percentage (2020 landelijk 56%, Zevenaar 51% bron: Sportdeelname Onderzoek 2020)*

- *Stimuleren van een gezonde leefstijl met voldoende beweging*
We stimuleren, onder andere door de inzet van combinatiefunctionarissen, dat scholen, kinderopvang, BSO en sportverenigingen structureel aandacht besteden aan een gezonde leefstijl met voldoende beweging. We continueren onze deelname aan het landelijke programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG). Hierbij richten we ons ook op de groep van 2-4 jarigen. Extra aandacht hebben we voor die kinderen die, door welke oorzaak dan ook, een achterstand hebben in sport- en beweegdeelname of extra ondersteuning kunnen gebruiken.
- *Organiseren en promoten van sportaanbod op school, in de wijken en kernen*
Organiseren van tussen- en naschoolse activiteiten. We leggen, onder andere door de inzet van combinatiefunctionarissen, verbindingen tussen scholen en sportverenigingen en zorgen dat kinderen kunnen kennismaken met lokaal sport- en beweegaanbod. Ook faciliteren we sportverenigingen bij het zichtbaar maken en promoten van kennismakingsactiviteiten voor kinderen.

2. *Meer jongeren van 12-18 jaar voldoen in 2020 aan de landelijke beweegnorm*

Het sport- en beweeggedrag verandert sterk wanneer jongeren naar de middelbare school gaan. We zien ook veel jongeren de reguliere sportvereniging verlaten.

- *Verbindingen tussen middelbare scholen, sportverenigingen en sportaanbieders*
We stimuleren, onder andere door de inzet van combinatiefunctionarissen de samenwerking tussen jongeren, middelbare scholen, sportverenigingen en sportaanbieders om aantrekkelijk mogelijkheden te creëren voor sporten en bewegen. Bijvoorbeeld clinics, naschools sportaanbod of beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte.

3. *Verhogen van sport- en beweegdeelname van senioren*

Sporten en bewegen is voor senioren van groot belang om vitaal te blijven en anderen te ontmoeten.

- *Begeleiden van mensen naar een geschikte sport en beweegactiviteit*
Onder andere door de inzet van combinatiefunctionarissen stimuleren we senioren, die nog weinig bewegen, bij het vinden van een geschikte sport- en beweegactiviteit. We richten ons speciaal op die groep waarbij voldoende bewegen kan voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst. Hiervoor werken wij samen met zorgverleners, sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, verzorgingshuizen en belangenorganisaties voor ouderen.
- *Aanbieden van zorg-sport programma's*
Samen met partners bieden we sport- en beweegprogramma's aan voor senioren.

4. *Verhogen van sport- en beweegdeelname onder kwetsbare groepen*

Onder een aantal kwetsbare groepen ligt de sportdeelname lager dan het gemiddelde. Het gaat hier vooral om mensen met een beperking of chronische aandoening en mensen met een laag inkomen. Sport en bewegen draagt voor deze groep bij aan zelfredzaamheid en gezondheid.

- *Sport en bewegen financieel toegankelijk*
We continueren de inzet van de Gelrepas en de samenwerking met Stichting Leergeld De Liemers om financiële drempels om te gaan sporten zoveel mogelijk weg te nemen.
- *Participeren door sporten en bewegen*
We onderzoeken de mogelijkheden om sport en bewegen onderdeel te laten zijn van programma's gericht op inburgering en betaald werk.
- *Gezonde leefstijl*
We stimuleren de ontwikkeling en deelname aan programma's die gericht zijn op een gezonde leefstijl. Dit doen we onder andere door de samenwerking tussen sportverenigingen, sportaanbieders, onderwijs en zorg te stimuleren. De Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) is een voorbeeld waarbij mensen met overgewicht worden geholpen door professionals met het ontwikkelen van een gezonde leefstijl met voldoende beweging.
- *Ontwikkelen aangepast sporten*
We willen zoveel mogelijk mensen met een beperking laten meedoen aan sport en beweegactiviteiten. Hiervoor stimuleren wij samenwerking tussen onderwijs, zorgorganisaties, sportverenigingen, sportaanbieders. Per 1 januari 2023 vervalt de gemeentelijke bijdrage aan Uniek Sporten. Dit is een vastgestelde bezuiniging (Gemeenteraad, 7 november 2019). In 2022 komen wij, ter voorbereiding van de begroting 2023, met voorstellen hoe wij het stimuleren van sportdeelname van mensen met een beperking kunnen vormgeven.

b. Ruimte voor Sporten en Bewegen

Sportvoorzieningen zijn een belangrijke voorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Bijvoorbeeld voor onderwijs, verenigingssport, buurtsport en anders georganiseerde sport. De gemeente zorgt voor verschillende binnen- en buitensportaccommodaties, waaronder het gemeentelijk zwembad, sportparken, sporthallen en gymzalen. De organisatie van sport- en bewegen ligt zoveel mogelijk bij verenigingen, aanbieders en inwoners zelf. De gemeente wil de komende jaren een goede basis infrastructuur hiervoor blijven faciliteren. Hiermee levert de gemeente haar grootste financiële bijdrage aan sport. Hierin is het belangrijk dat sport- en beweegaccommodaties duurzaam, veilig en toegankelijk zijn en aansluiten bij de wensen en behoeften van gebruikers.

Sport en bewegen vindt niet alleen plaats in zalen of binnen de hekken van een sportpark. De openbare ruimte wordt steeds meer gebruikt. Bewegen begint bij de voordeur. De kwaliteit van het wegdek, hoeveelheid verkeer en verlichting/veiligheid zijn bepalend voor de wandel- of fietsroute die mensen kiezen, en kunnen stimuleren of juist belemmeren.

De komende jaren richten we ons op drie specifieke doelen:

1. *Gemeentelijke sportaccommodaties moeten voor iedereen bereikbaar, toegankelijk, schoon veilig en betaalbaar zijn*

We richten ons op het in stand houden, realiseren van een optimale bezetting, multifunctioneel gebruik, goede toegankelijkheid en het versterken van een open en uitnodigend karakter van sportvoorzieningen. Dit betekent dat we gaan onderzoeken of accommodaties voldoende worden gebruikt en of er voldoende financiële draagkracht bij de vereniging is om een eigen sportaccommodatie te rechtvaardigen. Hierbij zullen we afwegen of de kosten van een sportvoorziening in verhouding staan tot de maatschappelijke opbrengsten. Uiteraard houden we ook rekening met de geografische spreiding over de verschillende kernen.

- *In stand houden van gemeentelijke sportvoorzieningen*
We houden het kwaliteitsniveau van onze accommodaties op peil. We professionaliseren onze relatie met het gemeentelijk sportbedrijf Ataro door het afsluiten van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) waarin we afspraken over wijze van beheer, onderhoud en serviceniveau vastleggen.
- *Faciliteren van verenigingen*
We ondersteunen verenigingen bij investeringen in hun eigen accommodaties. Samen met de Stichting Waarborgfonds Sport verlenen we garantstellingen voor leningen.
- *Optimale bezetting sportvoorzieningen*
In Zevenaar hebben we veel voorzieningen, maar deze zijn vooral op piekmomenten in gebruik. We streven naar een optimale bezetting door de bezetting van accommodaties inzichtelijk te maken en samenwerking en medegebruik tussen verenigingen en anderen te stimuleren.
- *Fysiek toegankelijke voorzieningen*
We zorgen dat alle inwoners kunnen meedoen door sportvoorzieningen fysiek goed toegankelijk te maken. Hierbij gaat het om de voorziening zelf maar ook de openbare ruimte. Extra aandacht besteden we aan de toegankelijkheid voor mindervaliden, ouderen en mensen met een beperking.
- *Inzetten op duurzaamheid*
Zowel bij onze eigen accommodaties als die van de verenigingen zullen we maatregelen nemen en stimuleren om te verduurzamen. Dit doen we onder andere door gebruik te maken van landelijke en provinciale subsidiemaatregelen die duurzaamheid stimuleren.

2. *Centraliseren van sportparken*

Om in de toekomst als sportvereniging een aantrekkelijk aanbod te kunnen aanbieden, wordt onderlinge samenwerking en verbinding met andere partners steeds belangrijker. Vanuit deze gedachte is er een visie met betrekking tot de centralisatie van sportparken ontwikkeld. Met deze visie wil de gemeente meer samenwerkingen realiseren tussen verenigingen en hiermee toe werken naar het bundelen en samen onderbrengen van verenigingen. Nauwe samenwerking en het delen van voorzieningen dragen bij aan vitale en toekomstbestendige verenigingen.

- *Onderzoeken van mogelijkheden tot centralisering en samenwerking*
We geven de komende jaren prioriteit aan het onderzoeken van mogelijkheden tot centralisering en samenwerking op sportparken. In 2021 is op sportpark Hengelder begonnen om samen met betrokken verenigingen en geïnteresseerde partners te onderzoeken welke kansen nauwe samenwerking biedt voor de verenigingen.

3. *Ruim baan voor sport en bewegen in de openbare ruimte*

Sport en bewegen vindt voor een groot deel plaats in de openbare ruimte. Veel ongeorganiseerde sport- en beweegactiviteiten maken gebruik van openbare voorzieningen. Bij het inrichten van de openbare ruimte willen we meer aandacht besteden aan de beweegvriendelijkheid. Bij ruimtelijke ontwikkelingen kijken we hoe de omgeving kan uitnodigen tot sport, bewegen, spel en ontmoeting.

- *Sport en bewegen betrekken bij de (her)inrichting van de openbare ruimte*
Bij ruimtelijke plannen kijken we hoe we de omgeving beweegvriendelijk kunnen inrichten. Dit doen we samen met inwoners en andere betrokken partijen.
- *Uitdagende speel- en sportplekken*
Bij de (her)inrichting van openbare speel- en sportplekken in de wijken en kernen zorgen we voor een uitdagende inrichting. Deze kan afwijken van de traditionele speeltuin inrichting en ontwikkelen we samen met de betrokkenen.

c. *Vitale sportverenigingen en sportaanbieders*

Nederland kent een sterke verenigingscultuur. Dit geldt zeker ook voor de gemeente Zevenaar. Sportverenigingen dragen bij aan een breed sportaanbod en bieden bij uitstek de plek waar binding tussen mensen ontstaat. Zij vervullen hiermee een belangrijke maatschappelijke rol en zijn onmisbare partners op het gebied van sport en bewegen.

Sportverenigingen staan ook onder druk doordat het steeds moeilijker wordt vrijwilligers te mobiliseren en te behouden. In een tijd van veranderende vraag naar sportactiviteiten wordt van verenigingen veel gevraagd. Verenigingen denken na over nieuwe manieren van verenigen, vernieuwd activiteitenaanbod en hun rol in de lokale gemeenschap.

Gezien het grote maatschappelijke belang willen we:

1. *Sportverenigingen ondersteunen bij hun ontwikkeling naar een vitale club*

Een vitale club heeft een aantrekkelijk sport- en beweegaanbod, is financieel gezond en heeft voldoende kwalitatief vrijwillig kader. Het activiteitenaanbod draagt bij aan de sportiviteit, gezondheid en welzijn van zowel de eigen leden als de rest van bevolking. De vitale sportvereniging is in staat om in te spelen op ontwikkelingen in de samenleving.

- *Thema en netwerkbijeenkomsten*
Sport Contact Zevenaar zorgt onder andere door het organiseren van kennisuitwisselingsmomenten voor ondersteuning van sportverenigingen. De sportverenigingen beschikken zelf over heel veel kennis en op deze manier wordt deze kennis ontsloten.
- *Platformfunctie voor sport en beweegaanbod*
Door middel van kennismakingsprogramma's voor sportactiviteiten worden sportverenigingen ondersteund bij het benaderen van nieuwe jeugdleden.
- *Verenigingsondersteuning*
Sportverenigingen kunnen op verschillende plekken ondersteuning krijgen. Als gemeente ondersteunen we verenigingen door het beschikbaar stellen van sportaccommodaties en stellen we onder andere subsidie beschikbaar voor jeugdleden. Verder stimuleren we onderlinge kennisuitwisseling door het subsidiëren van Sport Contact Zevenaar. Sport Contact Zevenaar organiseert thema-avonden en faciliteert ontmoeting tussen de sportverenigingen.
Voor sport specifieke ondersteuning kunnen sportverenigingen een beroep doen op hun eigen sportbond.
- *Vrijwilligersbeleid*
De gemeente ondersteund ook de vrijwilligers van sportverenigingen door het aanbieden van een gratis vrijwilligersverzekering.

2. *Meer sportverenigingen leveren een bijdrage aan het oplossen van vraagstukken in het sociale domein*

Met het toenemende belang van sport en bewegen als middel willen we graag vaker met sportverenigingen samenwerken om maatschappelijke doelen te realiseren.

- *Sportakkoord*
Met de uitwerking van het Lokaal Sportakkoord Zevenaar werken sportverenigingen en gemeente steeds intensiever samen om maatschappelijke doelen, ook breder dan het sportbeleid, te realiseren. Binnen de stuurgroep van het sportakkoord worden prioriteiten gesteld en afspraken gemaakt met betrokken partners.

4. Randvoorwaarden

In de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 staan drie randvoorwaarden die bijdragen aan het monitoren en bijsturen van beleid en uitvoering om de Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus te doorlopen:

- Financiële beheersbaarheid
- Inrichting opdrachtgever-opdrachtnemer
- Data gestuurd werken. In 2024 herhalen we het sportdeelname onderzoek en de verenigingsmonitor.

Deze randvoorwaarden gelden ook voor het realiseren van dit beleidsplan Sport en Bewegen.

Om dit beleidsplan Sport en Bewegen succesvol te kunnen realiseren, is een succesvolle samenwerking met en tussen alle betrokken partners en sportverenigingen essentieel. Deze samenwerking op het gebied van sport en bewegen is in veel gevallen geen opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Als gemeente zijn we soms regiehouder en in andere situaties maken we inhoudelijke afspraken op basis van partnerschap.

Een belangrijke opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie is die tussen de gemeente en Ataro.

Sportbedrijf Ataro

Het gemeentelijk sportbedrijf Ataro BV voert een belangrijk deel van het sport- en beweegbeleid uit. Het gaat hierbij om beheer en exploitatie van sportaccommodaties en programma's op het gebied van sport- en beweegstimulering (o.a. combinatiefuncties en Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)).

Als uitwerking van het raadsbesluit van 24 februari 2021 over de Governance van ATARO BV zetten we komende jaren, door middel van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO), in op verdere professionalisering van de opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie tussen de gemeente en Ataro. Verder gaan we nader invulling geven aan de kader stellende rol van de gemeenteraad via de reguliere P&C-cyclus.

Uitvoeringsagenda

Deze brede visie op sport en bewegen wordt vertaald naar een uitvoeringsagenda waarin we zullen aangeven welke concrete acties zullen worden uitgevoerd. Deze uitvoeringsagenda wordt in samenwerking met de betrokken partijen opgesteld door het college van B&W.

7. Bijlagen

1. Sportdeelname onderzoek en de verenigingsmonitor Zevenaar 2020
2. Verslagen Netwerkbijeenkomsten
3. Overzicht Netwerkpartners